

Anmeldelser

Tips om medisinsk litteratur, andre bøker, filmer og elektroniske medier som bør anmeldes, sendes tidsskriftet@legeforeningen.no

Legemiddelanalyser for spesielt interesserte

Stig Pedersen-Bjergaard, Knut E. Rasmussen
Legemiddelanalyse
 503 s, tab, ill. Bergen: Fagbokforlaget, 2004.
 Pris NOK 498
 ISBN 82-7674-844-9

Dette er en lærebok i legemiddelanalyse, primært skrevet for universitetsstudenter i farmasi. Det gjenspeiles også i innholdet. De første ti kapitlene handler om basale kjemiske og statistiske prinsipper samt lovverk for farmasøytisk

kvalitetskontroll. Kapittel 11–24 beskriver metoder for kromatografisk analyse med eksempler fra legemiddelområdet. Kapittel 25 og kapittel 26 er omfattende og tar opp kjemisk kvalitetskontroll av farmasøytiske råvarer og ferdige produkter. De to siste kapitlene, 27 og 28, omtaler kortfattet analyse av legemidler i biologisk materiale samt kvalitetsstandarder for legemiddelanalyse.

Fordelen med boken er at den starter på et så basalt nivå at spesifikk forkunnskap ikke er nødvendig. På denne måten er den egnet for alle som har interesse for feltet, men som ikke har noen egen utdanning på fagområdet fra tidligere. Utvalgte deler (fremfor alt kapittel 11–24) kan brukes som innføring for leger som samarbeider med personell som utfører analyser med kromatografisk teknikk eller som selv skal arbeide med slike analyser. Selv om man her tar for seg analyse av legemidler, er de analytiske prinsippene som presenteres også anvendbare for analyser av kroppsegne stoffer.

Hvis man er ute etter praktisk informasjon om analyse av legemidler i biologisk materiale, er boken for kortfattet for leger. Særlig gjelder dette avsnittet om rusmiddelkontroller. Det er heller ikke mer enn én side om immunologisk analyseteknikk, noe som er et sentralt prinsipp for analyse av kroppsegne og kroppsfremmede stoffer i serum og urin. Noen spesielle teknikker, som ICP-MS for analyse av sporstoffer (av interesse blant annet ved mistanke om forgiftninger med tungmetaller), tas ikke opp.

Arbeider man innenfor et område der analyser med kromatografiske teknikker er sentralt, får man her en oversiktlig innføring. Boken kan således være aktuell for f.eks. spesialistkandidater i klinisk farmakologi og ev. også for kandidater i medisinsk biokjemi. Spørsmålet man må stille seg før man går til bokhandelen er om det er verdt å kjøpe en bok der omtrent halvparten av innholdet er irrelevant, selv om den andre halvparten gir en grei oversikt for den som trenger slik kunnskap.

Olav Spigset
 Avdeling for klinisk farmakologi
 St. Olavs Hospital

Selv mord blant eldre på dansk

Jorit Tellervo, red.
Selv mord blandt gamle mennesker – myter, viden og forebyggelse
 238 s, ill. København: Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, 2004. Pris DKK 249
 ISBN 87-17-03715-8

I innledningen gir redaktøren følgende begrunnelse for utgivelsen: I mange vestlige land (også i Norge) er selvmordshypotetisen størst i de eldste aldersgrupper. Likevel har medier og forskere hovedsakelig konsentrert seg om unge mennesker. Mangelen på oppmerksomhet kan støtte oppfatningen om at selvmord ikke angår gamle. Det medvirker til at omverdenen ikke er forberedt på å fange opp signaler om selvmord fra et gammelt menneske.

Boken er utgitt med støtte fra Sundhedsstyrelsen i Danmark. Det er en antologi med bidrag fra en rekke forfattere med ulik bakgrunn: Forskere, leger, psykologer, sykepleiere, filosof og teologer gir sammen en bred og spennende gjennomgang av dette store og vanskelige temaet. Forfatterne presenterer den forskningsbaserte kunnskapen som finnes, men de formidler også viktig erfaringsbasert viten fra sine respektive faglige ståsteder. Det er også en rekke intervjuer med mennesker som har personlige erfaringer – det kan være pårørende/etterlatte, helsepersonell eller eldre som selv har gjort selvmordsforsøk.

Disse kapitlene formidler en form for kunnskap til forståelse, og de kompletterer på en viktig måte faktakunnskapen i boken.

Nydelige og uttrykksfulle illustrasjoner er utført av bokens redaktør, Jorit Tellervo, som har bakgrunn som sykepleier og bildende kunstner.

Veksling mellom teoretisk pregede kapitler og intervjuer gjør dette til lett og fascinerende lesning. Dansk språkdrakt burde ikke by på problemer for nordmenn.

Her tar man opp et viktig tema som på mange måter er tabu også her i landet. Kunnskap og innsikt i en kompleks problematikk formidles på en utmerket måte. Jeg vil anbefale boken til alle med interesse for dette temaet, uavhengig av faglig bakgrunn.

Ildri Kjøseth
 Geriatrisk avdeling
 Ullevål universitetssykehus

Utmerket om hjemmesykepleien

Marit Solheim, Kjell Arne Aarheim, red.
Kan eg komme inn?
 Verdiar og val i heimesykepleie. 328 s, tab, ill. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2004.
 Pris NOK 298
 ISBN 82-05-30272-3

Redaktørene er sykepleiere med omfattende tilleggsutdanning og lang erfaring. De arbeider ved høyskoler. De fem medforfatterne er dels sykepleiere og dels ledere i kommunal eldreomsorg. Målgruppen er sykepleiere, sykepleierstudenter og personell i de hjemmebaserte tjenestene. Hjelpepleierne burde vært nevnt som en viktig målgruppe.

Dette skal være en fullstendig lærebok i hjemmesykepleie. Det er 20 kapitler som dekker alle sider ved dette arbeidet – alt fra jus og etikk til sykdomsgrupper og pleie. Man legger stor vekt på samarbeidets utfordringer og muligheter. Hjemmesykepleierne må være eksperter på samarbeid, med pasient, pårørende, fastlege, andre grupper av helsepersonell og kommuneadministrasjon. Jeg kunne ønsket at forfatterne hadde gått grundigere inn på hjemmesykepleiens ømme punkt, nemlig at kontinui-

teit. Dette skal være en fullstendig lærebok i hjemmesykepleie. Det er 20 kapitler som dekker alle sider ved dette arbeidet – alt fra jus og etikk til sykdomsgrupper og pleie. Man legger stor vekt på samarbeidets utfordringer og muligheter. Hjemmesykepleierne må være eksperter på samarbeid, med pasient, pårørende, fastlege, andre grupper av helsepersonell og kommuneadministrasjon. Jeg kunne ønsket at forfatterne hadde gått grundigere inn på hjemmesykepleiens ømme punkt, nemlig at kontinui-